

Amaniáco.

La història d'una revista d'humor que es va convertir en editorial i que fa riure

- 2 de maig del 2015 a les 18,30 h
- A la Massana Còmic, sala la Closeta

Jordi Coll i Herbst

Editor de la revista d'humor Amaniáco

▲ Dades de l'autor

Editor de la revista *Amaniáco* i editor digital de la revista *Esdecomic*.

Publicacions amb obres de l'autor

- 2002 *Magia y acero*, del segell Anillo de sirio, número 10
2004, *Nobanda / Zona Joso*, del segell Santiago Navarro, número 1
2014, *Pulgarcito*, del segell Ediciones B, números 1, 2, 3, 4, 5 i 6
s. f. *Amaniáco*, del segell Amaniáco Ediciones

Números

- Cairo (1981, Norma), 31: Cairo
Gran Coll, el (2015, Diminuta/Trilita), 1: Josep Coll, el observador perplejo
Magia y Acero (1999, Anillo de Sirio / 7 Monos), 10: *Magia y Acero*
Nobanda / Zono Joso (2004, Navarro), 1: Blanco y Negro
Pulgarcito (2014, B), 1: *Pulgarcito*
Pulgarcito (2014, B), 2: *Pulgarcito*
Pulgarcito (2014, B), 3: *Pulgarcito*
Pulgarcito (2014, B), 4: *Pulgarcito*
Pulgarcito (2014, B), 5: *Pulgarcito*
Pulgarcito (2014, B), 6: *Pulgarcito*

Primera etapa (1991-1996). El fanzín “Amaniaco”, o com va començar tot

Amaniaco és el nom d'una petita editorial de còmics que va començar les seves aventures a final de 1990, quan un grup de joves que aleshores teníem més pèl, menys canes i menys quilos vam coincidir a l'escola de còmic Joso de Barcelona. Allà va sortir la idea d'ajuntar-nos i fer un fanzín, una publicació feta per aficionats, per tal de poder ensenyar les nostres feines i donar-nos a conèixer com a dibuixants.

Així, després d'algunes reunions, el febrer de 1991 va sortir el primer número d'*Amaniaco*, primer número que no va ser el número u, sino el número zero.

I aquests van ser els començaments. En fèiem un petit tiratge en fotocòpia, quedàvem després per plegar les pàgines, muntar els quadernets i grapar-los per tenir el fanzín. Aleshores ens repartíem els exemplars i els portàvem a diferents llibreries de Barcelona.

El fanzín sortia –bé, sortia quan sortia–..., però en teoria vam procurar que fos trimestral. Era un termini que ens anava bé a tots, ja que uns treballàvem i altres estudiàvem, així que el temps lliure que teníem per dibuixar era el que era, i amb tres mesos entre número i número, ens donava temps per dibuixar les pàgines.

De bon començament ja vam tenir alguna moguda pel tema del nombre de pàgines que feia cadascú, cosa que va obligar que algú s'hagués de fer càrrec de la feina de coordinador (sempre n'hi ha un que ha de fer de dolent de la pel·lícula) i encarregar-se de demanar les pàgines, empaitar la gent quan arribaven les dates d'entrega, ocupar-se de la maquetació, portar-ho a la fotocòpia i, quan estava tot, quedar amb els altres per fer el repartiment i controlar el que s'havia repartit.

Cada cop que sortia un nou *Amaniaco* quedàvem el grupet de col·laboradors que fèiem el fanzín i el repartíem per les llibreries de còmic de Barcelona. Al cap d'unes setmanes, tornàvem a passar per les botigues i, si veíem que no en tenien, tornàvem a fer-ne més exemplars i els els portàvem. Amb aquesta fórmula, només a Barcelona, vam arribar a vendre fins a 500 exemplars de cada número d'*Amaniaco*.

I, amb aquestes xifres, ens vam començar a plantejar el fet que calia treure l'*Amaniaco* per impremta i, esperançats per com funcionava la cosa, passar a fer-ne una distribució en l'àmbit nacional, però aquesta és una altra part de la història de la qual parlarem més endavant.

Tornant al fanzín, el format era de mida A5, amb 48 pàgines (cobertes incloses) en blanc i negre, encara que per a la coberta fèiem servir un full de paper de color. Dins de la publicació, evidentment, hi havia les pàgines de còmic que nosaltres dibuixàvem, però també hi vam incloure seccions de textos que parlaven de jocs de rol, sèries de culte de la televisió, articles sobre el món del còmic o entrevistes amb dibuixants.

De les entrevistes que vam fer, hi ha algunes curiositats...

L'equip fundacional d'Amaniaco

Una és l'entrevista que vam fer al dibuixant Manuel Vázquez, que, anys després de la seva desaparició, hi ha un munt de gent que ens n'ha demanat una còpia i que ha sortit citada en diversos mitjans de premsa. No sabem si és que és de les poques que se li van fer, si és que va ser l'única o si és on va explicar més coses sobre la seva vida com a autor de còmic.

L'altre és quan vam fer l'entrevista a Joan Rafart (Raf), el dibuixant de *Sir Tim O'Theo*, a qui havien donat feia poc el gran premi del Saló del Còmic de Barcelona. Quan va sortir publicada, al cap d'uns dies, vam rebre una trucada de Joan Navarro, que aleshores era el director del saló, per felicitar-nos, perquè havíem estat els únics que, després que li donessin el premi, li havíem fet una entrevista en condicions, ja que cap mitjà de la premsa no havia fet res.

També s'ha de dir que quan es parlava d'anar a entrevistar algú hi havia discussió, perquè tothom volia anar a casa del dibuixant per fer l'entrevista, per la qual cosa havíem de dir qui hi anava... El mínim imprescindible era qui havia de fer-la i, com a molt, l'acompanyava un altre que coneixia prou bé l'obra de l'autor per plantejar noves preguntes en funció de les respostes que ens contestava. Algun cop hi vam anar tres, però el problema era que no ens podíem presentar cinc o sis persones a casa de l'autor amb qui havíem quedat.

De tot això, les entrevistes, els temes del número següent, idees per fer més coses, en parlàvem cada diumenge quan quedàvem en un bar —el bar Hermanos Vázquez, que ja no hi és— al costat del mercat de Sant Antoni de Barcelona, on després de xerrar de l'*Amaniaco*—quan se'n parlava, perquè moltes vegades s'acabava parlant de cinema, de futbol i de totes les històries imaginables menys del fanzín— anàvem a xafardejar i a comprar còmics.

Una d'aquestes altres coses de les quals vam parlar va ser una col·lecció d'adhesius com una paròdia de les sèries *manga* que funcionaven en aquell moment. Van ser tot un èxit i ens van ajudar a poder finançar-nos per poder seguir traient el fanzín.

Fins llavors, l'*Amaniaco* va sortir perquè entre tots hi vam posar calés; crec recordar que van ser 3.600 pessetes per poder pagar les primeres fotocòpies. La idea era que amb els guanys d'un número poguéssim pagar el següent. La cosa anava justeta, però més o menys anàvem tirant.

Hem de reconèixer que en la nostra constant evolució com a publicació hi vam haver de fer canvis. Vam passar de fer-ne la portada en blanc i negre en paper de color a fer-la tota en color, i així sortiria el número tretze d'*Amaniaco*, l'octubre de 1994, en un especial sobre fenòmens paranormals.

Quan ja teníem clar fer el salt del fanzín fotocopiat a la impremta, hi va haver un parell de números de transició (el

15 i el 16) en el format *comic book* americà. Aquests números ens van servir per fer l'adaptació al nou format de la publicació.

Ja estàvem preparats per fer el pas de les fotocòpies a la impremta. El primer problema, com sempre, van ser els calés. Vam demanar pressupostos per fer la revista, però ens van donar uns preus que una mica més i ens agafa un infart. Vam tenir la fortuna de parlar amb un impressor que ens va ajudar a centrar-nos, ens va explicar el tema del format de la publicació, mides, nombre de pàgines, la manera d'aprofitar al màxim el paper i de com reduir el que ens podria costar i, finalment,

vam arribar a uns costos assumibles. Però seguïem igual... d'on podíem treure els calés? La fórmula de reinvertir els guanys per fer més coses funcionava, però no ens arribaven. Llavors va ser quan ens va sortir una feina per fer uns cartells per a un sindicat; el que ens en van pagar, ho vam posar al fons comú perquè poguéssim sortir el primer número d'*Amaniaco* de la nova etapa.

Segona època (1996-2005). Cap a la professionalització

Quan ja gairebé feia cinc anys que havíem començat, vam fer el pas per professionalitzar-nos i vam passar de la publicació en fotocòpies a la impremta. Durant aquest canvi vam haver de plantejar-nos treballar amb sèries i personatges, com d'altres revistes que teníem com a referents: *Pulgarcito*, *Tío Vivo*, *El Jueves*... Teníem la idea que treballar d'aquesta manera ens serviria per donar unitat al contingut de la revista, ja no serien històries i pàgines diferents d'un número a un altre, i també facilitaria als lectors identificar-se amb la publicació a través dels personatges.

Aquí, el primer número tampoc no va ser el primer. M'explico. El primer número que va sortir per impremta va ser l'últim número de la primera etapa, el 17, però resulta que ens va dir l'impressor que calia que la publicació portés el dipòsit legal, i per a això havíem de justificar abans els números que havien sortit en fotocòpies.

Per estalviar-nos problemes i, després de consultar-ho, la solució més fàcil que ens van donar era que tornéssim a començar la numeració a partir del primer número, així que el segon número que va sortir d'aquesta etapa va ser el número u. Per això el primer número no va ser el primer, perquè hi havia un zero abans, però tampoc el primer número de la segona etapa va ser el primer, perquè abans ja n'havien sortit disset i després vam tornar a començar la numeració.

Tot va ser començar aquesta segona etapa i trobar-nos la primera sorpresa. Sí, entesos, havíem sortit per impremta, la publicació tenia més qualitat i una distribució en l'àmbit nacional, però quan ens van arribar les primeres xifres, ens vam adonar que havíem venut molt menys del que movíem nosaltres sols a les llibreries de Barcelona. Això va obligar-nos a replantejar el tema de la distribució. Sí, treballaríem amb un distribuïdor per a tot Espanya, però també nosaltres seguiríem fent el repartiment a les llibreries que ja coneixíem. De fet, va haver-hi un moment en què teníem cinc distribuïdors; i allò va ser una olla de grills.

La revista, ara per impremta, estrenava noves mides: 16,8 per 24 centímetres, les cobertes eren en color, l'interior estava format per 32 pàgines més les dues d'interior de les cobertes, en blanc i negre. Estrenàvem noves sèries i personatges, entre d'altres *Hermi* i *Max* de Ricardo Peregrina, *El Ático* de Jordi Canyissà o *Superticioso* de Jali. Continuem amb les entrevistes: Bernet, Max, Pasqual Ferry... tot i que amb el temps les vam deixar de fer i el contingut de la publicació va ser únicament de pàgines de còmic. S'hi van incorporar nous autors i la qualitat de la publicació va anar millorant.

A part dels personatges que he esmentat abans, també es van incorporar sèries com *Don Pankraccio, el yayo punk*, de Marc Alberich; *Martínez i Eddy Tor*, de Jordi Canyissà; *Johnny Wizard*, de Jesús i Emilio Gallego; *Kansas Cindy*, de J. A. Noé; *Todos para Uno*, de Josep Busquet; *Red de voley*, de Francis Portela o *Comic store*, de R. F. Bachs, on sortien dibuixades anècdotes que ens havien explicat els llibreters de coses que els havien passat.

El fet de tenir tot un seguit de sèries i personatges amb certa continuïtat ens va permetre, més endavant, treure una col·lecció de recopilatoris amb les pàgines publicades i alguna més d'inèdita. De fet, els personatges que més van triomfar van ser *El hombre que araña*, de Félix Sánchez, o la parella *Hermi y Max* de Ricardo Peregrina.

Quan vam complir deu anys, vam aprofitar per fer un número extra de 48 pàgines amb col·laboracions excepcionals. La coberta era de Juan Álvarez i Jorge G., dibuixants de la revista *El Jueves*, i també s'hi van afegir en aquesta ocasió altres autors com Manel Fontdevila, Albert Montey, Carlos Giménez, Max, Bernet, Tha..., a part dels dibuixants que fèiem, cada tres mesos, *l'Amaniaco*.

També durant aquesta segona etapa de la publicació vam guanyar el premi a millor fanzín en el Saló del Còmic de Barcelona, no un cop, sinó dos. De fet, al principi, vam arribar a protestar perquè, amb el temps que feia, no havíem estat mai nominats als premis i ens van dir que *l'Amaniaco* era massa comercial. Vejam, aclarim les coses... Nosaltres fèiem una revista amb la idea que funcionés com a publicació, vam començar fent fotocòpies i vam anar evolucionant, tant com a autors com en el format. Ja havia quedat enrere l'època del *recorta, pega y colorea*, hi havia programes informàtics que permetien fer la maquetació de la revista amb més facilitat que abans i de manera molt més professional. Els preus de les imprentes eren més accessibles per a tots i, tot això, havia fet que sortissin un munt de petits editors. Així que no enteníem quin concepte definia el que era o no un fanzín. De fet, voler-ho fer bé i millor, no volia dir que, per això, fos més o menys comercial.

I arribem a l'any 2000. *L'Amaniaco* va endur-se per primer cop el premi al millor fanzín del Saló del Còmic de Barcelona...

quan ja feia deu anys que el fèiem! Ens vam alegrar que, per una vegada, es reconegués la feina feta però... al cap de tant temps? De fet, alguns dels nostres col·laboradors ja publicaven com a professionals en editorials d'aquí i de fora.

Una curiositat de la qual ens vam asabentar més tard és que optàvem també al premi a millor fanzín en el Festival Internacional de Bande Dessinée d'Angulema del 2001, on vam ser un dels finalistes del Prix Alph-Art fanzines, just darrere de la publicació eslovena *Stripburger*, que en va ser la guanyadora.

L'any 2002, per segon cop, ens van tornar a donar el premi a millor fanzín. Es veu que com que van veure que no havíem plegat després d'endur-nos el premi la vegada anterior, van tornar a provar. Aquí he d'explicar que, curiosament, tots els fanzins que s'havien emportat el premi acabaven tancant al cap de poc. Però nosaltres vam trencar la maledicció i vam continuar. També dir que, durant l'entrega del premi, vam renunciar a tornar a estar nominats en edicions següents. S'havia de donar pas a nova gent, noves idees...

Aquesta segona etapa d'Amaniaco també va suposar que volguéssim fer més coses. D'entre moltes, una va ser que vam començar a treure recopilacions d'històries que havíem publicat.

Els primers recopilatoris: “Los impresentables de Amaniaco”

Com havia explicat, va arribar un moment en què la gent ens demanava les recopilacions d'algunes sèries que sortien a l'Amaniaco, així que vam pensar que seria una bona idea de provar i publicar-ne algun. Va néixer una col·lecció que van anomenar *Los impresentables de Amaniaco*; el format era el mateix de la revista, amb 32 pàgines en blanc i negre, encara que en van sortir alguns números a color.

D'aquesta col·lecció van arribar a sortir-ne trenta-dos números. Els personatges que més èxit van tenir van ser *Hermi y Max*: se'n van fer tres recopilatoris i se'n van vendre tres mil exemplars de cadascun. Fins i tot, en una ocasió, se'n va exhaurir l'edició abans que la poguéssim presentar al Saló del Còmic.

També, entre dels títols que vam treure, en van sortir alguns en color com *Amores muertos* o *Cabos sueltos*, de Raule i Roger Ibáñez (els autors de *Jazz Maynard*) i que els editors francesos van descobrir al nostre estand durant el Saló del Còmic de Barcelona.

Una altra novetat que va sortir dins d'aquesta col·lecció van ser els quatre números de la sèrie *Garou Chan* de Studio Kôsen, el nostre primer *manga*, un gènere que no havíem tocat mai, ja que, principalment la nostra línia editorial és l'humor.

Aquesta col·lecció ens va servir per atraure lectors que no eren habituals lectors de revistes i que el que volien era tenir-ho tot en un sol número. L'últim recopilatori, *Mundo pequeñín*, va sortir el 2003.

Relació de títols publicats a la col·lecció "Los impresionables de Amaníaco"			
1	<i>El hombre que araña</i>	Félix Sánchez	1997
2	<i>Historias un poco asombrosas y tal</i>	Iván Sarnago	1997
3	<i>Hermi y Max 1</i>	Ricardo Peregrina	
4	<i>Sinvergüenzas ajenas</i>	Jordi Canyissà	1998
5	<i>Hermi y Max 2</i>	Ricardo Peregrina	1999
6	<i>Todos para Uno</i>	Josep Busquet	1999
7	<i>Garou Chan (1 de 4)</i>	Studio Kôsen	1999
8	<i>Billete de ida al espacio</i>	Jali	1999
9	<i>Invasores en la escalera (1 de 2)</i>	Manuel M. Vidal / Iván Sarnago	2000
10	<i>Hermi y Max 3</i>	Ricardo Peregrina	2000
11	<i>Garou Chan (2 de 4)</i>	Studio Kôsen	2000
12	<i>Invasores en la escalera (2 de 2)</i>	Manuel M. Vidal / Iván Sarnago	2000
13	<i>Johnny Wizard</i>	Gallego bros	2000
14	<i>Fan Fight Force (1 de 3)</i>	Guillem March	2001
15	<i>Fan Fight Force (2 de 3)</i>	Guillem March	2001
16	<i>Telekillers</i>	Deamo bros	
17	<i>Norbertito y su mamá</i>	Ricardo Peregrina	2001
18	<i>Garou Chan (3 de 4)</i>	Studio Kôsen	
19	<i>Underground love</i>	J.M. Ken Niimura	2001
20	<i>El ático</i>	Jordi Canyissà	
21	<i>Garou Chan (4 de 4)</i>	Studio Kôsen	
22	<i>Aunque te rindas... y otras historias</i>	Guillem March	
23	<i>Mighty sixties</i>	Pedro Serrano / Carlos Vermut	
24	<i>Carne de psiquiatra</i>	Lluïсот	2001
25	<i>Hole'n'virgin</i>	Raule / Roger Ibáñez	2001
26	<i>Amores muertos</i>	Raule / Roger Ibáñez	2002
27	<i>Clockworld</i>	J.M. Ken Niimura	2002
28	<i>Don Pankracio el yayo punk</i>	Marc Alberich	
29	<i>Solo Suso (R. I. P.)</i>	Bié	
30	<i>El terror invisible</i>	Carlos de Diego / Carlo Hart	2003
31	<i>Cabos sueltos</i>	Raule / Roger Ibáñez	2003
32	<i>Mundo pequeño</i>	Ferran Martín	2003

Un nou format, neix la col·lecció Biblioteca Amaníaco

L'any 2002, el format en grapa anava de baixa i, després de l'èxit de la sèrie *Hermi y Max*, ens vam plantejar treure un llibre de seixanta-quatre pàgines amb una selecció de les millors històries que s'havien publicat en els recopilatoris juntament amb les noves històries i pàgines inèdites fetes per l'ocasió. Era el format que funcionava i tant lectors com llibreters ens ho havien demanat.

És així com surt *Hermi y Max*. *Sexo, caspa y ositos de peluche*, el primer títol de la col·lecció Biblioteca Amaníaco. El seguirien *Saturn babe* (2004), de Josep Busquet i R. F. Bachs, una recopilació d'una sèrie de dos números que havien publicat anteriorment en una altra editorial, i *Susana* (2004), de Laura Pérez Verneti.

La col·lecció encara segueix i, l'últim títol publicat a data d'avui es *Looking for Nobody*, de Joan Mundet.

El final de la segona etapa d'”Amaniaco” (2005)

En aquesta segona etapa d'*Amaniaco* alguns de nosaltres vam aconseguir donar-nos a conèixer dins del món del còmic i començar a treballar de manera professional fora de les pàgines de la revista. Això va fer que entressin a participar nous autors en el projecte, que la nostra periodicitat es relaxés i que, no obstant això, a vegades comptéssim amb col·laboracions de luxe: Ozeluí, Jan, Bernardo Vergara, Manel Fontdevila, Lalo Kubala, Albert Pallarés... van ser alguns dels autors que van sortir a les pàgines d'*Amaniaco* a partir del número dotze.

Jordi Coll amb Jan

L'abril del 2003 sortiria l'últim número d'aquesta etapa, però això no volia dir que havíem llençat la tovallola: seguíem embarcats en altres projectes, a part de treure els recopilatoris. Amb tot això, sense treure cap novetat editorial, vam seguir fent coses, venent drets d'algunes històries que teníem als Estats Units, a Holanda i Alemanya.

Tercera època (2007). El nou format de la revista

Encara que al final de la segona etapa d'*Amaniaco* no va sortir cap novetat, sí que hi va haver gent que es va interessar perquè continuéssim traient la revista. Deien que l'*Amaniaco* era un planter de nous autors, un lloc on autors novells podien donar-se a conèixer. Jo, personalment, vaig arribar a sentir –cito textualment– que l'*Amaniaco* era com un equip de futbol de segona divisió: agafàvem els dibuixants, els donàvem l'oportunitat de publicar encara que no hi guanyéssim un euro (ni ells ni nosaltres), els formàvem com a professionals i, quan algú començava a destacar, aleshores venia l'equip de primera divisió, la gran editorial, que se l'emportava per treure'n ella el benefici, ara que ja era coneguda la feina del dibuixant.

La veritat és que empenyava una mica que les grans editorials, que tenien els mitjans per poder assumir projectes i arriscar-se amb nous autors, no ho fessin; els que corriem tots els riscos érem sempre els petits editors com nosaltres.

Deixant de banda tot això, el 2006 hi va haver una persona que es va interessar que reprenguéssim el projecte de revista, cosa que vaig acceptar, però abans li'n vaig voler preparar el que seria el pla editorial perquè sapigués on es posava. Durant gairebé un any em vaig dedicar a trucar dibuixants per comentar-los el nou projecte que estava preparant, vaig calcular els costos i, fins i tot, que aquest cop els autors poguessin cobrar per les seves pàgines; vaig plantejar possibles sèries i personatges per a la nova etapa de la revista, etc. Van ser moltes trucades, moltes xerrades i reunions, moltes visites i moltes, moltes hores de feina.

Però quan ja estava tot a punt, aquesta persona es va desentendre totalment del projecte; em va *deixar tirat* i amb un munt de gent embarcada en aquella nova aventura. Afortunadament, eren molts anys de fer l'*Amaniaco* i molts d'aquests autors, un cop assabentats del que havia passat, van decidir continuar endavant.

Sí, fins aquí la història sembla un serial d'aquests que fan per televisió, on les coses sembla que sempre surten malament i tot són plors i llàgrimes, però la veritat és que l'equip de col·laboradors d'*Amaníaco* no té preu. A més, continuament s'hi incorpora més gent que vol participar-hi molts per la il·lusió de poder publicar-hi i perquè, tot i que fem una revista d'humor, ens veuen seriosos; d'altres perquè són autors i, lamentablement, no tenen revistes on publicar el que fan... Ara només ens falta poder guanyar-nos la vida dibuixant tebeos, i ja seria tot fantàstic.

Quant al nou format, havíem vist que els còmics en grapa anaven a la baixa. Jo tenia la idea de treure alguna cosa amb lloc, una revista amb més pàgines i, si es podia, també en color, que es pogués col·leccionar fàcilment, que no ocupés gaire espai al prestatge... Ho vaig comentar amb el meu impressor de sempre i li va semblar una idea fantàstica. De fet, més endavant, hi va haver més d'un llibreter que em va dir que amb lloc podia tenir els números endarrerits sense que ocupessin tant d'espai i de manera que, qui ho busqués ho pogués trobar amb facilitat. Bé, al final va ser tot un encert el format escollit.

Però oblidant aquestes vicissituds, l'any 2009, durant el XXVII Saló del Còmic de Barcelona, *Amaníaco* es va endur el premi a millor revista, un guardó que repetiria l'any següent en els XXXIII Premios Historieta Diario de Avisos.

La revista en aquesta tercera etapa surt, ara sí, puntualment cada tres mesos durant la segona meitat de gener, abril, juliol i octubre. Amb 64 pàgines més cobertes, la meitat en color i l'altra meitat en blanc i negre.

Per cert, que en aquesta tercera etapa hem tingut també la col·laboració de grans dibuixants que han gaudit fent alguna coberta d'*Amaníaco*, com és el cas de Manel Fontdevila, que va arribar a publicar al seu blog que es va trobar com treballant en una d'aquestes publicacions que a nosaltres tant ens agraden, que ens porten tants bons records i que teníem com a referent de què havia de ser una revista. També en Kap, dibuixant i humorista, que a part de col·laborar-hi de tant en tant, *enredem* alguna vegada per fer una portada. O el cas de Kim, amb qui més d'una vegada hem comentat per telèfon la idea per a la coberta i li n'he acabat enviant algun petit esbós o foto per a documentació per donar-li un referent del qual parlàvem. També estem agraïts al Jordi Bernet, que, a part de fer-nos una tira per al desè aniversari d'*Amaníaco* (i que ha sortit publicada en diverses obres que parlen d'ell), també, com una broma privada, va fer-nos un acudit quan vam guanyar el premi a millor revista del Saló del Còmic de Barcelona i a més la coberta de la revista de quan en vam celebrar els 25 anys... I no només va ser un dibuix, sinó que en va fer dues versions.

"Me invita Jordi Coll a hacer la portada de Amaníaco y, de repente, casi me siento como trabajando en Bruguera, en uno de esos Super-lo-que-sea de los quioscos de los setenta..."

Manel Fontdevila (Octubre, 2013)

Els altres projectes d'”Amaníaco”

Bé, com diu el títol aquesta és la història d'una revista d'humor que va començar com un fanzín i que, a la llarga, ha esdevingut una petita editorial de còmic. Durant tots aquests anys, la pedra angular d'”Amaníaco” ha estat la publicació que dóna nom a l'editorial, primer com a fanzín i després, com a resultat de la mateixa evolució com a autors, la revista.

La revista va permetre donar a conèixer tota una sèrie d'autors i també descobrir els gustos dels lectors. Això va permetre que ens féssim el plantejament de treure recopilatoris amb el que vèiem que funcionava millor, i és quan van néixer les col·leccions que ja hem comentat abans: *Los impresentables de Amaníaco* i *Biblioteca Amaníaco*. Però encara hi ha altres projectes que, per la seva temàtica, format o contingut, tot i que semblava que no encaixarien en la nostra línia editorial, bàsicament d'humor, hem acabat treient.

En destaquem alguns com *Don Talarico*, tot un treball de recuperació i restauració d'una obra desapareguda, com treballs inèdits que estaven guardats en algun calaix i que un dia van tornar a veure la llum, com en el cas d'*Otto el cañón*. O la biografia de Raf, el creador de *Sir Tim O'Theo*, la nostra primera obra teòrica i que ha tingut molt més èxit del que ens esperàvem.

A més, editats juntament amb Gaboche Editorial, ens vam ficar en el món de l'humor gràfic, amb dos llibres, el primer de Mingote i un altre de Cesc, en què es reproduïen de manera fidel una selecció representativa dels dibuixos originals dels acudits que tots dos humoristes havien publicat al llarg dels anys.

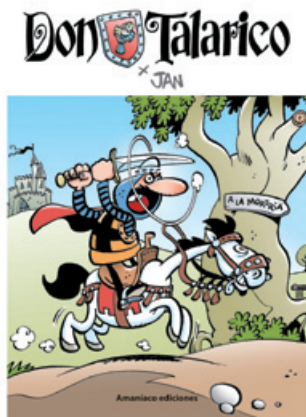
”Don Talarico”, la recuperació d'un clàssic

Parlem del nostre primer gran projecte, la recuperació de l'àlbum *Don Talarico* de Jan. Fa molts anys que conec l'autor de *Superlópez* i, un dia parlant, li vaig comentar la possibilitat de treure *Don Talarico*, un personatge que havia creat ell feia molts anys però que no s'havia tornat a publicar. La raó, em va explicar ell, és que mai li van tornar els originals de l'obra. Jo li vaig dir que, si em deixava, volia fer unes proves per veure si es podien recuperar els originals, encara que fos en format digital, i restaurar l'àlbum. I així ho vaig fer.

Vaig estar tot un estiu fent proves i, després van ser gairebé tres anys de feina, però a partir del que es va publicar els anys 70 es van poder recuperar les pàgines per tenir-ne uns originals digitals en blanc i negre i, a partir d'aquí, acolorir-los de nou en una nova versió revisada per l'autor. Era una obra perduda de Jan i molts lectors van agrair el fet que es recuperés. De fet, l'any 2013 es va fer a La Massana Còmic una exposició en què s'explicava tot el procés de recuperació de l'àlbum.

”Otto el cañón” de Blanco

Un altre dels projectes interessants que surten, a part de l'amistat que hi ha amb el dibuixant Josep M. Blanco, és quan vaig coincidir amb un dels seus fills, que em va comentar de

treure un personatge inèdit del seu pare que, al seu moment, va ser rebutjat per publicar-se a la revista *TBO*. Es tractava d'*Otto el cañón*, un personatge que Blanco havia esbossat quan treballava al banc sobre una sèrie d'acudits d'un canó antibel·licista. Eren uns esborranyes fets al darrere d'uns papers de la feina, però amb aquest traç fresc que dona la immediatesa del moment. El que vam fer va ser escanejar tots aquells dibuixos, netejar el llapis i deixar-ho a punt perquè el mateix Blanco hi pogués donar color. A partir d'aquí, ho vam tornar a escanejar per poder-ho muntar. El resultat va ser un petit àlbum de 64 pàgines, d'una edició limitada de 500 exemplars, que recull els primers acudits fets l'any 1966 juntament amb altres de nous que va dibuixar expressament l'any 2013 per completar-ho.

Qui ens ho havia de dir que acabariem publicant Blanco, un dels grans autors de *TBO* o que, havent llegit de petit *Superlópez* acabaria convertint-me en el seu editor!

I per acabar...

Vint-i-cinc anys des que vam començar són molts anys i molta paciència. Hi han passat moltes coses, moltíssimes. Unes per riure, unes per plorar i d'altres per sortir corrents. No tot es pot explicar.

Del grup inicial que vam fer la revista, tot i que ens veiem de tant en tant, ja no queda gairebé ningú que hi segueixi col·laborant habitualment (a excepció d'en Jordi Canyissà, que, tot i que no va estar en el número zero, hi va ser a partir del número u). És com a tot arreu, gent que ho deixa, col·laboradors que marxen perquè els surt una altra cosa, nous autors que entren... És l'evolució normal de tota publicació.

Al final, el que va començar com un fanzín fet per una colla de joves que vam coincidir a l'escola de còmic Joso, que teníem com a referent aquelles revistes que llegíem (i que avui són gairebé totes desaparegudes), ens hem convertit pràcticament en una de les últimes revistes d'històries que es fan encara a Espanya, una revista on podem trobar des d'autors novells fins a gent que al seu moment va publicar a *El Paps*, a les revistes de Bruquera, al setmanari *El Jueves* i tota una sèrie d'autors que troben el seu lloc a l'*Amaniaco*.

El que sí que podem dir és que ens hem esforçat per tirar el projecte endavant entre tots, perquè com dic sempre, l'*Amaniaco* no és només l'editor, és tot l'equip de col·laboradors que ho fa possible, i és treballar amb aquesta il·lusió de superar-nos en cada nou número, en cada nou projecte, el que fa que tiri la cosa endavant.

I això és tot. Són vint-i-cinc anys i un més... i esperem complir-ne molts més.